

bat datorren hezkuntza mailako erantzuna lortzeko zailtasunak kontuan hartuta, badirudi beharrezkoa dela lurralde bakoitzeko harrera-zentroek eta bertako hezitzaileek, gutxienez, hezkuntza-administrazioan baliagarria izan daitekeen hizketakide bat izatea.

24. Profil profesional berrien beharra

Adin txikiko atzerritarren eskolatze egokia oso zaila izan daiteke, batez ere, lehen aipatu ditugun adinari dagozkion ezaugarriak betetzen dituen edo hezkuntzarako oinarrikoa den hezkuntza behar bezala ez ezagutzean, eta aurreikusi gabeko neurri berritzaileak hartzea eska dezake horrek.

Harrera-zentroetan, arabieraren eta jatorrizko herrialdeen kulturaren ezagutza duten hezitzaileak barneratzea eskatu den bezala, egoera jakinetan, elkarrizketa erraz dezakeen eta profil hori duen profesional bat hezkuntza sistemara sartzea beharrezkoa izan daiteke. Bestela, edo beste zereginetarako, ziur aski, interpretazio-zerbitzu bat izatea edo beste elkarte edo talderen batekin laguntza-hitzarmen bat izatea nahikoa izango da. Edonola ere, eskumen edo profil berriak dituzten profesional berriak hezkuntza sisteman sartzeaz edo horiek sisteman parte hartzeaz ari gara.

Beraz, ez da baztertu behar adin txikikoaren intereserako beste neurri batzuk ezartzea: aholkularitza, jatorrizko herrialdeko profesionalak kontratatzea edo arreta hobea eskain dezaketen herrialdeen arteko beste lankidetzeta mota batzuk.

OSASUN-ARRETARI DAGOKIONEZ

25. Osasun-sistemak adin txikiko horien oinarriko beharrizanei eman beharreko erantzuna bermatzea

Osasun-sistemak adin txikikoaren osasun eskubidea bermatu behar du, bai maila psikologikoan, baita maila fisikoan ere, eta haien egoera juridikoarekin lotutako partaidetza eskatzen duten beharrezko izapideak azkar, arin eta berehala betetzen lagundu behar du.

Txostenak argi erakusten du osasun-sistemak erantzun desberdinak ematen dituela, ondorengo faktoreen arabera: adin txikikoak harreran hartu dituen lurraldea, adin txikikoek duten beharrizan mota, edo Osakidetzaren eta dagokion babes-zentro edo babes-erakundearen artean laguntza-hitzarmena (formalizatua edo formalizatu gabea) izatea edo ez izatea.

Egoera hori konpontzea beharrezkoa eta premiazkoa da. Osasun-sistema publikoak adin txikiko horien osasun-eskubidea bermatu behar du, egoera edozein dela ere. Horretarako, esaterako, harreran hartutako adin txikikoen hasierako osasun-egoera nolakoa den aztertu behar da, txertoen egutegi bat osatu behar da, adin txikiko bakoitzari dagozkion Osasun Identifikazio Txartela eman behar zaio, beharrezkoak izan daitezkeen eta laguntza katalogoei dagozkien medikazioen edo esku-hartzeen gastuak onartu behar dira... Konpondu ez den beste beharrizan zehatz bat ez dago osasunarekin lotuta, do-

kumentazioa bideratzearekin baizik. Zenbait izapide egiteko, araudiak eskatzen dituen mediku-agiriak bidali behar dira.

26. Buruko osasun arazoaren eta drogen gehiegizko kontsumoaren gaineko arreta zehatza

Txosten hau burutzeko egin den informazio bilketan, bereziki zentroetako zuzendaritzak eta hezitzaileek, hazten doazen bi beharrian azaldu dizkigute eta, haien ustez, osasun-sistemak ez die erantzun nahikoa ematen. Batzuetan, elkartuta agertzen dira bi arazoak, baina berezko garrantzia dute:

- Buruko osasun arazoak;
- Osasunean eragin larriak dituzten eta droga kontsumoarekin lotura duten arazoak

Lehen kasuan, osasun-sistema publikoaren erantzuna guztiz eskasa dela ikus daiteke. Bigarrenean –gure artean baztertuak dauden kontsumoak, disolbagarriena bezala– ez dago erantzunik. Horren eraginez, beharrezkoa da arreta beste komunitate batzuetara bideratzea, Kataluniara edo Nafarroara esaterako, baita sistema publikotik kanpo laguntzak bilatzea ere.

Beharrek, arazoak agerian azaltzen direnean, adin txikikoen harreran eragina dute, baina baita informazioan eta prebentzioan, arazo horien antzematean, eta horien azterketan eta espezializazioan ere.

Agian, gomendio honetan eta aurrekoan adierazitako zenbait arazoren erantzun egokia Osakidetzarekin hitzarmen zehatz bat egiten datza. Lurralde historikoetako batean, berriki, abian jarri da laguntza zehatzetarako lankidetzeta-formula.

Gogoratzeko modukoa da, osasun-arretari dagokionez, Immigrazioaren Euskal Planak eta tokian tokiko beste zenbaitek osasunaren eta immigrazioaren arloan egin duten aurreikuspena; horren bidez, kultura arteko arloan ezagutza duten osasun eragile formalek edo ez-formalek bitartekari gisa parte hartzea ahalbidetzen da. Era berean, aipatzekoak dira, modu kontzeptualean eta kulturari dagokionez, osasun-sistema etorkinengana, hurrengana eta nerabeengana hurbiltzeko diseinatutako beste zenbait ekintza, nesken egoerak kontuan hartzen dituztenak.

EMANTZIPAZIO-AUKEREI DAGOKIENEZ

27. Autonomia-programak eta egoitza-baliabideak handitzea

Azken urteetan eta hilabeteetan ere, bereziki Bizkaian, nolabaiteko babes- eta tutoretza-maila duen etxebizitza-sare bat garatzen joan da; bakarrik dauden adin txikiko atzeritarrei, 18 urte betetzean, emantzipazioa errazteko helburua dute etxebizitza horiek. Zenbait kasutan, zerbitzu edo erakunde arduradunek bultzatzen dituzten programak edo baliabideak dira (bai babesekoak, baita gizarteratzeakoak ere). Bestetan, harrera-